

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 8.07072 «Фінанси, банківська справа і страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Державні та муніципальні фінанси»
на тему: «**Специфіка оподаткування банківських установ**»

Виконавець:

студентка Центру заочної форми
навчання

Гончарук Яніна Вадимівна

Науковий керівник:

к.е.н., професор

Дубовик Ольга Юхимівна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми В умовах перехідної економіки, на етапі формування та розвитку ринкових інститутів банківська система України ще сповна не мобілізувала й не реалізувала усі властиві їй стимулюючі можливості. Нерозв'язаними залишаються проблеми: підвищення рівня капіталізації банків; ефективності функціонування банківської системи та способів оцінювання цієї ефективності; удосконалення державної стратегії розвитку банківської системи, яка б сприяла її надійній та ефективній діяльності. Відтак банківська система потребує удосконалення, розробки фундаментальних та прикладних засад її подальшого зміцнення, усунення негативних проявів, які мають місце в сучасній банківській практиці. Питання вдосконалення податкового законодавства щодо оподаткування банківських установ, аналізу прогнозування податкового навантаження банків та формування пріоритетів у процесі здійснення податкового контролю таких платників податків є на часі і потребують глибокого наукового обґрунтування.

Метою магістерської роботи є дослідження специфіки оподаткування банківських установ та визначення напрямів реформування системи оподаткування банків.

Завдання дослідження:

- визначити стан банківської системи в Україні;
- узагальнити характеристику діяльності банків для цілей оподаткування;
- дослідити податковий механізм регулювання банківської діяльності;
  - проаналізувати питання обчислення і сплати податків банками в сучасних умовах та виявити їх специфіку;
- визначити особливості податкового менеджменту банку;
- проаналізувати податкове навантаження та податкові ризики в системі податкового менеджменту банку;
- провести аналіз прибутковості окремих банківських продуктів, клієнтів та ринків з метою надання можливості керівництву банку правильно сформулювати стратегію розвитку та сконцентрувати ресурси на прибуткових напрямках діяльності;
- дослідити зарубіжний досвід оподаткування банківської сфери;
- на основі дослідження діючого порядку оподаткування банків та зарубіжного досвіду запропонувати напрямки реформування системи оподаткування банків України;

Об'єкт дослідження - система оподаткування банків України.

Предмет дослідження - економічні відносини банків з державним бюджетом з приводу оподаткування операцій банківських установ.

Методи дослідження: спостереження, опис, аналіз, узагальнення, дедукція, пояснення, систематизація, економіко-математичне моделювання, класифікація за допомогою програм Microsoft Word та Microsoft Excel.

Інформаційна база дослідження - праці вітчизняних авторів, присвячені дослідженню теорії і практики оподаткування, а також Податковий кодекс України, закони, нормативні акти, програмні документи, що визначають сутність, структуру, функції податкової системи і особливості її функціонування.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (89 найменувань) та 1 додатку. Загальний обсяг роботи становить 97 сторінок. Основний зміст викладено на 84 сторінках. Робота містить 10 таблиць, 17 рисунків.

Публікації. Основні результати виконання кваліфікаційної роботи магістра докладено на студентській науково-практичній конференції «Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи» 20.11.2017 року у доповіді на тему «Податкове стимулювання розвитку банківської діяльності у забезпеченні економічного зростання».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні засади оподаткування банків**» дана характеристика банківської системи України. Досліджено податковий механізм регулювання банківської діяльності. Виявлено особливості податкового менеджменту банку.

У другому розділі «**Моніторинг оподаткування банків України**» досліджено особливості оподаткування банківських установ. Визначено податкове навантаження та податкові ризики в системі податкового менеджменту банку. Виявлено фактори впливу на прибуток банківських установ.

У третьому розділі «**Напрями розвитку механізму оподаткування банківської діяльності**» розглянуто зарубіжний досвід оподаткування банківських установ. Визначено податкові стимули становлення соціально-орієнтованої банківської системи в контексті вітчизняного і зарубіжного досвіду.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

- 1) зміна об'єктів оподаткування банків, наприклад, чисті або валові активи банку, оподаткування банківських витрат, впровадження податку на фінансові транзакції, оподаткування дебетових банківських транзакцій, яке запроваджується з метою унеможливлення монополюю високих цін на них та обмеження зацікавленості фінансових інституцій у ризикованих вкладеннях;
- 2) диференціювання ставки податку на прибуток;
- 3) оподаткування сум дооцінки іноземної валюти, придбаної банком з метою купівлі-продажу;

- 4) упорядкування практики створення резервів за активними операціями;
- 5) збалансування розмірів процентних ставок за активними та пасивними операціями;
- б) оподаткування за підвищеною ставкою доходів від кредитних операцій при перевищенні реальної ставки за кредитом певної межі тощо.

АНОТАЦІЯ

Гончарук Я.В., «Специфіка оподаткування банківських установ»,

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – система оподаткування банків України.

У роботі розглядаються теоретичні засади оподаткування банків. Дана характеристика чинної банківської системи України. Розглянуто податковий механізм регулювання банківської діяльності. Визначено особливості податкового менеджменту банку.

Проаналізовано структуру доходів і витрат банку на прикладі Одеського відділення ПАТ «Ощадбанк». Визначено специфіку оподаткування банку податком на прибуток та ПДВ. Досліджено податкове навантаження та податкові ризики в системі податкового менеджменту банку. Виявлено фактори впливу на прибуток банківських установ.

Запропоновано змінити об'єкти оподаткування банків, наприклад, чисті або валові активи банку; ввести оподаткування дебетових банківських транзакцій; диференціювати ставку податку на прибуток; введення акцизного податку на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами тощо.

Ключові слова: банк, податковий механізм, прибуток банку, фінансові транзакції

ANNOTATION

Goncharuk Ya.V., "Specificity of Taxation of Banking Institutions",

Thesis consists of three chapters. Object of study

Master's qualification work consists of three sections. The object of the study is the taxation system of Ukrainian banks.

Diploma thesis deals with the theoretical principles of taxation of banks. This is a description of the current banking system in Ukraine. The tax mechanism of regulation of banking activity is considered. The features of tax management of the bank are determined.

The structure of incomes and expenses of the bank is analyzed on the example of Odessa branch of PJSC "Oschadbank". Specifics of taxation of the bank for profit tax and VAT are specified. The tax burden and tax risks in the system of tax management of the bank were investigated. The factors influencing the profit of banking institutions are revealed.

It is proposed to change the objects of taxation of banks, for example, net or gross assets of the bank; introduce tax on debit banking transactions; differentiate the tax rate on profit; the introduction of excise taxes on transactions in alienation of securities and derivatives transactions, etc.

Keywords: bank, tax mechanism, bank profit, financial transactions